

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

11.10.2024

Vår referanse

2023/9658

Deres dato:

Deres referanse

202319538

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefonnummer til saksbehandler

Per Olav Aslaksen, 77642201

Uttalelse - tiltak i vassdrag - Berlevåg kommunale vannverk - Løkvikdalselva og Storelva - utvidet vannuttak

Statsforvalteren viser til høringsbrev datert 12.9.2024.

Bakgrunn

Berlevåg kommune har søkt om tillatelse til økt vannuttak fra Løkvikdalsdammen, fra dagens 17 liter pr. sekund til maksimum 50 liter pr. sekund. Uttaket inkluderer fortsatt magasinerings og 6 meter regulering av Løkvikdalsdammen. Det er planlagt minstevannslipp fra dammen til Løkvikdalselva på 30 liter pr. sekund.

Søknaden gjør rede for at Løkvikdalselva og magasinet i Løkvikdalsdammen i tørre år ikke vil kunne levere den omsøkte vannmengden. Kommunen søker derfor også om å kunne benytte Storelva som supplerende vannkilde.

NVE oppgir at søknaden ikke medfører bygging av ny infrastruktur.

Av skjema for dokumentasjon av hydrologiske forhold i Storelva fremgår at alminnelig lavvannføring er beregnet til 251 l/s og 5-persentil vinter er beregnet til 198 l/s.

Vurdering av virkning på akvatisk naturmangfold sier at planlagt utvidet uttak av vann fra de to vassdragene (Løkvikdalselva og Storelva) i svært liten grad vil endre på forholdene for anadrome fiskebestander i Storelva. Videre vises det til at uttaket i hovedsak vil skje på vinteren, som verken er viktig for utvandring av smolt eller utgang av gytefisk. Søknaden sier også at vannuttaket er marginalt i forhold til vannføringen i elva. Søker påpeker at strekningen nedenfor pumpestasjonen (i Storelva) er tidevannspåvirket og i liten grad inngår i produksjonsarealene for anadrom fisk i vassdraget.

Statsforvalterens vurdering

Konsekvenser for terrestrisk naturmangfold

Siden omsøkt vannuttak ikke innebærer utbygging av ny infrastruktur eller nye terrenginngrep har ikke Statsforvalteren merknader til virkninger for terrestrisk naturmangfold.

Konsekvenser for reindrift

Når det gjelder virkninger for reindrift viser vi til notat oversendt fra Statsforvalteren til kommunens konsulent, Rådgivende Biologer, 10.11.2023. Notatet følger vedlagt. Statsforvalteren har ikke merknader ut over det som ble gitt i nevnte notat.

Konsekvenser for fisk og ferskvannsbiologi

Løkvikdalselva

Ved uttak av vann fra Løkvikdalsdammen er vannføringen i Løkvikdalselva i perioder liten i dag. Dette kan ha hatt betydning for i hvilken grad denne sideelva faktisk benyttes av anadrom fisk. Ved el-fiske har Berlevåg JFF likevel påvist både laks og røye i nedre del av Løkvikdalselva (pers. medd. Tor Schulstad). Minstevannføring i Løkvikdalselva kan muligens bidra til bedring av forholdene.

Storelva

Statsforvalteren er ikke ubetinget enig i vurderingen av at omsøkt vannuttak er marginalt i forhold til vannføring. Når vannføringen i Løkvikdalselva blir så liten at det blir behov for å ta i bruk reservekilde i Storelva, vil vi forvente at vannføringen også i Storelva er på sitt laveste. Ved maksimalt uttak på 50 liter pr. sekund vil uttaket kunne utgjøre 20-25 % av vannføringen målt opp mot størrelsene alminnelig lavvannføring og 5-persentil vinter.

Søknaden viser til at strekningen nedenfor pumpestasjonen er tidevannspåvirket, og i liten grad inngår i produksjonsarealene for anadrom fisk i vassdraget. Ifølge lokal kunnskap stopper floa 150-250 meter nedstrøms pumpestasjonen (pers. medd. Tor Schulstad).

Statsforvalteren har av Berlevåg JFF fått opplyst at brakkvannssonen og områdene nedstrøms pumpestasjonen kan ha betydning for sjørøye også utenom periodene for oppgang og utvandring.

Berlevåg JFF har tidligere dokumentert at sjørøye gyter i Storelva i slutten av august. Senere på høsten har foreningen imidlertid ikke gjenfunnet gytebestanden i elva. De har derfor en hypotese om at utgytt sjørøye forlater vassdraget på høsten, og overvintrer annet sted, før bestanden vender tilbake til havnebassenget og brakkvannssonen i munningen av Storelva i april.

Berlevåg JFF mottok i 2024 tilskudd fra Fiskefondet for å forbedre kunnskap om sjørøyas bruk av brakkvannssonen i utløpet av Storelva (og Løkvikdalselva), og havnebassenget utenfor elvemunningen. Resultater fra kameraovervåking i havna og brakkvannssonen foreligger i dag hos Berlevåg JFF, som har frist til å rapportere bruk av tilskuddet og resultater fra undersøkelsene innen 1.11.2024. Før rapport foreligger har vi muntlig fått informasjon av Berlevåg JFF om at kameraovervåkingen dokumenterte forekomst av sjørøye i havnebassenget og i brakkvannssonen i det aktuelle tidsrommet.

For fisk som bruker brakkvannssonen på etterm vinteren og om våren har det trolig mindre betydning, om ferskvann tilføres fra Løkvikdalselva eller Storelva. Sannsynligvis er det samlet mengde ferskvann som har betydning. Vurderingen om at økning av vannuttak fra 17 l/s til 50 l/s i svært liten grad vil endre på forholdene for anadrome fiskebestander i Storelva er basert på at det relativt høyeste vannuttaket vil skje utenom fiskeoppgang og smoltutvandring. Vi kan imidlertid ikke se at det er vurdert hvilke virkninger økt vannuttak kan ha på sjørøye som oppholder seg i brakkvannssonen og havnebassenget på etterm vinter og vår. Redusert ferskvannstilførsel kan ha betydning for saltholdighet i brakkvannet, og i verste fall påvirke overlevelse for sjørøye.

Søknaden har også lagt til grunn at hele strekningen opp til pumpestasjonen i Storelva er tidevannspåvirket, mens lokal kunnskap sier at det er en strekning nedstrøms pumpestasjonen der floa ikke kommer inn. Denne strekningen synes å ha mindre betydning for overvintrende fisk, mens det er dårlig kjent hvilken betydning den aller nederste delen av Storelva kan ha for røye på senvinter og vår.

Ut fra dette mener Statsforvalteren at kunnskapsgrunnlag for å fatte beslutning ikke er godt nok.

Før søknaden om konsesjon ferdigbehandles mener vi derfor at kunnskap om sjørøyas bruk av nedre del av Storelva, brakkvannssone og havnebasseng må utredes bedre. Statsforvalteren mener også at det må utredes hvorvidt økning vannuttak i perioder med lav vannføring, kan svekke overlevelse hos sjørøye i munningsområdet på ettervinter og tidlig vår.

Dersom sjørøye påvirkes negativt kan vi ikke anbefale at det gis konsesjon som omsøkt.

Med hilsen

Anders Tandberg (e.f.)
seksjonsleder fisk og vannforvaltning

Per Olav Aslaksen
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent